

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 445/2023-12

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miroslava Duriša (sudca spravodajca) a zo sudcov Ladislava Dudíša a Libora Duľu v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave č. k. 4 Sa 89/2021-69 z 31. marca 2023 a postupu Správneho súdu v Košiciach v konaní vedenom pod sp. zn. KE-7 S 110/2019 (pôvodne proti postupu Krajského súdu v Košiciach v konaní vedenom pod sp. zn. 7 S 110/2019) takto

r o z h o d o l :

1. Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a** .
2. Žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu **n e v y h o v u j e** .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ označený v záhlaví tohto uznesenia sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 27. apríla 2023 domáha vyslovenia porušenia základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a podľa čl. 36 ods. 1 a 2 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) napadnutým uznesením Krajského súdu v Bratislave označeným v záhlaví tohto uznesenia a postupom Správneho súdu v Košiciach v napadnutom konaní označenom v záhlaví tohto uznesenia (pôvodne postupom Krajského súdu v Košiciach). Sťažovateľ navrhuje zrušenie napadnutého uznesenia Krajského súdu v Bratislave a uloženie príkazu bezodkladne postúpiť vec o právnu pomoc podľa § 161 ods. 1 Správneho súdneho poriadku (ďalej aj „SSP“). Alternatívne sa domáha zrušenia napadnutého uznesenia Krajského súdu v Bratislave a priznania právneho zastúpenia sťažovateľovi bez účasti Centra právnej pomoci. Súčasne požaduje vyslovenie porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy a čl. 36 ods. 1 a 2 listiny postupom Správneho súdu v Košiciach v napadnutom konaní vedenom pod sp. zn. KE-7 S 110/2019 a priznanie náhrady trov konania.

2. Z ústavnej sťažnosti a príloh k nej priložených vyplýva, že sťažovateľ sa žalobou doručенou Krajskému súdu v Bratislave 4. novembra 2021 domáhal proti žalovanému – Úradu pre dohľad

nad zdravotnou starostlivosťou vydania rozhodnutia, ktorým by správny súd uložil žalovanému povinnosť postupovať podľa ustanovení zákona č. 581/2004 Z. z. o zdravotných poisťovniach, dohľade nad zdravotnou starostlivosťou a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a „*riešiť spôsobené porušovanie poskytovania služieb súvisiacich s porušovaním poskytovania zdravotnej starostlivosti, zisťovať ich príčiny, riadiť ich riešenie a vydávať príkazy pôvodcovi porušovania na vykonanie opatrenia na odstránenia nedostatkov a uložiť povinnosť prijať opatrenia na odstránenie zistených nedostatkov a nariadiť opravu osobných údajov v nemocničnom systéme.*“. Po preskúmaní žaloby správny súd zistil, že podanie trpí vadami, ktoré sú prekážkou konania, a nespĺňa náležitosti predpísané § 57 ods. 1 SSP a ani osobitné náležitosti podľa § 182 ods. 1 a 2 a § 246 ods. 1 a 2 SSP.

3. Uznesením Krajského súdu v Bratislave č. k. 4 Sa 89/2021-55 z 22. júla 2022 vydaným vyšším súdnym úradníkom správny súd vyzval sťažovateľa, aby v lehote 30 dní odo dňa doručenia uznesenia doplnil a opravil žalobu a odstránil jej neúplnosť a nezrozumiteľnosť tak, že ak svojím podaním mienil podať žalobu proti inému zásahu orgánu verejnej správy, žalobu proti nečinnosti orgánu verejnej správy alebo žalobcu v sociálnych veciach, aby doplnil všetky požadované náležitosti podania požadované pre ten-ktorý typ správnej žaloby. Zároveň poučil sťažovateľa o povinnosti zastúpenia advokátom v prípade, ak mienil podať žalobu proti inému zásahu orgánu verejnej správy. Správny súd oznámením č. k. 4 Sa 89/2021-59 z 22. júla 2022 vydaným vyšším súdnym úradníkom oznámil sťažovateľovi, že o poskytovaní právnej pomoci rozhoduje príslušný orgán, a to Centrum právnej pomoci. Uviedol, že správny súd má len poučovaciu povinnosť, pričom jeho postup sa obmedzuje len na informovanie sťažovateľa o možnosti poskytnutia právnej pomoci zo strany Centra právnej pomoci, resp. o možnosti zvoliť si advokáta podľa § 26 ods. 2 SSP.

4. V sťažnosti proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave č. k. 4 Sa 89/2021 z 22. júla 2022 a v doplnení sťažnosti sťažovateľ namietol, že ho správny súd nabáda napriek jeho žiadosti o právne zastúpenie na to, aby požiadal sám o právnu pomoc Centrum právnej pomoci. Namietol, že správny súd mu vedome bráni v spravodlivom súdnom konaní.

5. V napadnutom uznesení správny súd konštatoval, že vyšší súdny úradník postupoval správne v zmysle ustanovení Správneho súdneho poriadku, keď sťažovateľa vyzval na odstránenie väd žaloby, keďže z podania nebolo zrejmé, čoho sa sťažovateľ domáha, resp. či žiada o preskúmanie zákonnosti konkrétneho rozhodnutia žalovaného, domáha sa odstránenia jeho nečinnosti v začatom administratívnom konaní alebo namieta iný zásah.

6. Keďže sťažnosť sťažovateľa smerovala proti poučeniu správneho súdu o možnosti obrátiť sa na Centrum právnej pomoci, v napadnutom uznesení Krajský súd v Bratislave preskúmal túto časť napadnutého rozhodnutia a dospel k záveru, že sťažnosť nie je dôvodná, a preto ju zamietol.

7. V podstatnom bolo v napadnutom uznesení zdôraznené, že v zmysle § 26 ods. 2 SSP správny súd poučí účastníkov konania o možnosti zvoliť si advokáta alebo obrátiť sa na Centrum právnej pomoci. Vyšší súdny úradník sťažovateľa poučil o procesných právach a povinnostiach spolu s osobitným oznámením o možnosti poskytnutia bezplatnej alebo čiastočne bezplatnej právnej pomoci Centrom právnej pomoci. Sťažovateľ bol pritom správne poučený o tom, že podľa § 10 ods. 3 zákona č. 327/2005 Z. z. o poskytovaní právnej pomoci osobám v materiálnej núdzi a o zmene a doplnení zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona

č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov v znení zákona č. 8/2005 Z. z. v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 327/2005 Z. z.“) sa žiadosť o poskytnutie právnej pomoci podáva v kancelárii centra príslušnej podľa miesta trvalého alebo prechodného pobytu žiadateľa.

8. Sťažovateľ preto podľa Krajského súdu v Bratislave nesprávne namieta postup vyššieho súdneho úradníka, ktorý ho odkázal na Centrum právnej pomoci. V konaní o žalobe proti nečinnosti orgánu verejnej správy a v konaní o žalobe v sociálnych veciach nie je daná povinnosť zastúpenia podľa § 49 ods. 2 písm. b) SSP a od účinnosti zákona č. 332/2011 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 327/2005 Z. z., rozhoduje o poskytovaní právnej pomoci príslušný orgán, t. j. Centrum právnej pomoci. Do právomoci súdov už preto nepatrí rozhodovanie o ustanovení právneho zástupcu účastníkovi konania. Správny súd tu má len poučovaciu povinnosť a jeho postup sa obmedzuje len na informovanie žalobcu o možnosti poskytnutia právnej pomoci zo strany Centra právnej pomoci, resp. o možnosti zvoliť si advokáta podľa § 26 ods. 2 SSP.

9. Sťažovateľ požaduje právne zastúpenie v konaní o svojej ústavnej sťažnosti.

II.

Argumentácia sťažovateľa

10. Sťažovateľ argumentuje, že v konaní vedenom Krajským súdom v Bratislave v žiadosti o právnu pomoc uviedol, že vo veci pôvodne vedenej na Krajskom súde v Košiciach pod sp. zn. 7 S 110/2019 sa vedie konanie proti Centru právnej pomoci ako „*jedinému možnému subjektu o právnu pomoc v stave sťažovateľa*“, ktoré podľa sťažovateľa poskytovalo opakovane nesprávne právne poradenstvo, čím boli zmarené súdne konania. Tento stav však sťažovateľ nevie zvrátiť, keďže bezdôvodné zbytočné prietahy vytvára samotný Krajský súd v Košiciach.

11. Sťažovateľ nesúhlasí s napadnutým uznesením Krajského súdu v Bratislave z dôvodu neopodstatnenosti. Argumentuje, že pokiaľ „*zákonodarca vyžaduje a sťažovateľ požaduje na podanie podnetu súdu a právne zastúpenie a zabezpečuje pre prípad jeho ťažkého psychického zdravotného postihnutia v plnej invalidite a v nemajetnosti potenciálneho sťažovateľa mechanizmus bezplatnej právnej pomoci, nemôže ísť proces jej zabezpečovania a následného zlyhania na ťarchu sťažovateľa o túto právnu pomoc.*“. Krajský súd si nesprávne vyložil predmetné ustanovenia Správneho súdneho poriadku, čím bolo zabránené akejkoľvek možnosti právneho zastúpenia.

12. V napadnutom uznesení Krajský súd v Bratislave vytvára sťaženie a marenie samotného súdneho konania. Ak samotný Krajský súd v Bratislave vo veci nekoná tak, ako mu to ukladá zákon, porušuje tým ústavné právo sťažovateľa na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy, keďže zamedzuje poskytnutie právnej pomoci a nápravu nepriaznivého stavu. Tento stav bráni sťažovateľovi preukazovať skutočnosť nesprávneho poskytovania zdravotnej starostlivosti počas jeho hospitalizácie, ktorého dozorný orgán štátu – žalovaný vec nedostatočne prešetril.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

13. Ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí senátu ústavného súdu podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon

o ústavnom súde“) a zisťoval, či ústavná sťažnosť obsahuje všeobecné náležitosti podania (§ 39 zákona o ústavnom súde), všeobecné náležitosti návrhu na začatie konania (§ 43 zákona o ústavnom súde), osobitné náležitosti ústavnej sťažnosti (§ 123, § 124 a § 132 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde) a či nie sú dané dôvody na jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

III.1. K namietanému porušeniu základných práv na súdnu a inú právnu ochranu postupom Správneho súdu v Košiciach v napadnutom konaní (pôvodne konanie vedené Krajským súdom v Košiciach pod sp. zn. 7 S 110/2019):

14. V súlade s § 55 písm. b) zákona o ústavnom súde návrh na začatie konania je neprípustný, ak ústavný súd v tej istej veci koná. Zo zistení ústavného súdu vyplýva, že v konaní vedenom ústavným súdom pod sp. zn. Rvp 1813/2021 sa vedie konanie vo veci ústavnej sťažnosti sťažovateľa, ktorý sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 6. septembra 2021 v znení doplnení domáha vyslovenia porušenia svojich práv na súdnu ochranu a na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov postupom Správneho súdu v Košiciach v napadnutom konaní (pôvodne vedenom Krajským súdom v Košiciach pod sp. zn. 7 S 110/2019).

15. Na podklade uvedeného preto ústavný súd konštatuje, že existuje procesná prekážka skôr začatého konania pred ústavným súdom v identickej veci, ktorá je dôvodom, pre ktorý ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa v časti smerujúcej proti postupu Správneho súdu v Košiciach v napadnutom konaní odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. d) v spojení s § 55 písm. b) zákona o ústavnom súde ako neprípustnú (bod 1 výroku tohto uznesenia).

III.2. K namietanému porušeniu základných práv na súdnu a inú právnu ochranu napadnutým uznesením Krajského súdu v Bratislave:

16. Z § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. Podľa ustálenej judikatúry o zjavne neopodstatnenú ústavnú sťažnosť ide predovšetkým vtedy, ak namietaným postupom orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva, ktoré označil sťažovateľ, pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi napadnutým postupom tohto orgánu a základným právom, ktorého porušenie sa namietalo, ako aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takúto možnosť reálne neprípúšťajú (m. m. IV. ÚS 16/04, II. ÚS 1/05, II. ÚS 20/05, IV. ÚS 55/05, IV. ÚS 288/05).

17. Jedinou výhradou sťažovateľa je ústavne neudržateľná aplikácia ustanovení Správneho súdneho poriadku zo strany Krajského súdu v Bratislave v kontexte poskytovania právnej pomoci účastníkovi konania, ktorý podľa sťažovateľa zamedzuje jeho prístup k spravodlivosti.

18. Ústavný súd preskúmal relevantnú časť odôvodnenia napadnutého uznesenia a konštatuje, že Krajský súd v Bratislave postupoval v súlade so zákonnou právnou úpravou, keď podľa § 26 ods. 2 SSP sťažovateľa poučil o možnosti zvoliť si advokáta alebo obrátiť sa na Centrum právnej pomoci. Podľa názoru ústavného súdu Krajský súd v Bratislave sa v napadnutom uznesení ústavne akceptovateľným spôsobom vysporiadal s jeho poučovacou povinnosťou týkajúcou sa možnosti účastníka obrátiť sa vo veci právneho zastúpenia so žiadosťou na Centrum právnej pomoci,

ktoré s účinnosťou od 1. januára 2012 rozhoduje vo veci poskytovania právnej pomoci osobám v materiálnej núdzi.

19. V rámci svojej ustálenej rozhodovacej praxe ústavný súd uplatňuje právny názor, v zmysle ktorého postup všeobecného súdu v súlade s platným a účinným zákonom (procesnými a hmotnoprávnymi predpismi) v zásade nemožno hodnotiť ako porušovanie základných ľudských práv (napr. I. ÚS 8/96, I. ÚS 6/97, II. ÚS 81/00).

20. Z uvedeného dôvodu je postup Krajského súdu v Bratislave, ktorý vo veci sťažovateľa pri rozhodovaní o sťažnosti proti rozhodnutiu vydanému vyšším súdnym úradníkom primeraným spôsobom vysvetlil podstatu právnej úpravy aplikovanej v jeho veci, ako aj postup pri rozhodovaní vo veci právneho zastúpenia osôb v materiálnej núdzi, ústavne konformný. Odôvodnenie obsiahnuté v napadnutom uznesení Krajského súdu v Bratislave preto možno považovať za ústavne akceptovateľné. Ústavný súd preto nezistil v právnych záveroch napadnutého uznesenia Krajského súdu v Bratislave nič ústavne nekonformné, čo by nasvedčovalo jeho arbitrárnosti alebo ústavnej neakceptovateľnosti.

21. Pretože v danom prípade Krajský súd v Bratislave pri svojom rozhodovaní nevybočil z existujúceho rámca platných a účinných právnych predpisov a svoje závery dostatočným spôsobom odôvodnil, ústavný súd dospel k záveru, že sťažovateľom uplatnená námietka atakujúca ústavnú neudržateľnosť napadnutého uznesenia je zjavne neopodstatnená, teda nesignalizuje existenciu príčinnej súvislosti s možným porušením jeho práv podľa ústavy a listiny. Z uvedených dôvodov ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa v relevantnej časti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti (bod 1 výroku tohto uznesenia).

22. Po odmietnutí ústavnej sťažnosti ako celku bolo bez právneho dôvodu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľa uvedenými v petite jeho ústavnej sťažnosti.

III.3. K žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu:

23. Predpokladom na vyhovie žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu je kumulatívne splnenie troch podmienok: (i) existencia žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu, (ii) majetkové pomery odôvodňujúce takúto žiadosť a to, že (iii) nejde o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti. Pokiaľ ide o podmienku vyžadujúcu, aby nešlo o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti, táto je splnená vtedy, ak je okrem iného daná právomoc ústavného súdu na prerokovanie ústavnej sťažnosti a ústavná sťažnosť nie je ani zjavne neopodstatnená, prípadne neprípustná či nespôsobilá na ústavný prieskum z dôvodu nedostatku právomoci ústavného súdu.

24. Ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti zistí, že v danej veci nie je daná jeho právomoc, ústavná sťažnosť je oneskorená, neprípustná alebo zjavne neopodstatnená, či podaná osobou, ktorá nie je oprávnená na podanie ústavnej sťažnosti, uvedený záver zároveň znamená, že v danej veci ide o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti, a teda nie je splnený jeden z predpokladov na vyhovie žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom.

25. Pretože ústavný súd odmietol ústavnú sťažnosť sťažovateľa z dôvodu neprípustnosti, ako aj z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti, je zjavné, že v danej veci ide zároveň o zrejme

bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti (m. m. III. ÚS 265/2014, III. ÚS 631/2017, I. ÚS 383/2019). Z uvedeného dôvodu ústavný súd nevyhovel žiadosti sťažovateľa o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom (bod 2 výroku tohto uznesenia).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 5. septembra 2023

Miroslav Duriš
predseda senátu